

MINISTER ENERGII

**SPRAWOZDANIE
DLA KOMISJI EUROPEJSKIEJ
ZA 2018 r.
W ZAKRESIE POMOCY PUBLICZNEJ
UDZIELONEJ W SEKTORZE
GÓRNICTWIA WĘGLA KAMIENNEGO
(zgodnie z art. 4 Decyzji Rady 2010/787/UE)**

Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich

Warszawa, sierpień 2019 r.

SPIS TREŚCI

CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA	3
PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICTWIA WĘGLA KAMIENNEGO W 2018 R.)	5
CZĘŚĆ I. SYTUACJA GÓRNICTWIA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W 2018 R.	7
1. WYDOBYCIE I SPRZEDAŻ WĘGLA KAMIENNEGO)	7
2. STRUKTURA ORGANIZACYJNO - WŁASNOŚCIOWA NA DZIEŃ 31.12.2018 R.....	10
3. ZMIANY ORGANIZACYJNE.....	11
4. EFEKTY DZIAŁAŃ RESTRUKTURYZACYJNYCH W SEKTORZE GÓRNICTWIA WĘGLA KAMIENNEGO W 2018 R.)	11
3.1 ZMIANA STANU ZATRUDNIENIA	11
3.3 RESTRUKTURYZACJA TECHNICZNA.....	11
3.4 ODDZIAŁYWANIE GÓRNICTWIA WĘGLA KAMIENNEGO NA ŚRODOWISKO.....	12
5. WYNIKI PRODUKCYJNE W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH.....	14
5.1. WOLUMEN PRODUKCJI W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH)	14
5.2. KOSZTY PRODUKCJI BIEŻĄCEJ W GRUPACH JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH	15
5.3. WYNIK PRODUKCJI BIEŻĄCEJ	15
6. DZIAŁANIA RESTRUKTURYZACYJNE REALIZOWANE PRZEZ SPÓŁKĘ RESTRUKTURYZACJI KOPALŃ S.A. W 2018 R.....	16
CZĘŚĆ II. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W ROKU 2018 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE DLA JEDNOSTEK UJĘTYCH W PROGRAMIE POMOCOWYM SA 52832(2019/N) „RESTRUKTURYZACJA POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH”.	18
7. POMOC PAŃSTWA W 2018 R. DLA JEDNOSTEK I GRUP JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH W RAMACH ART. 4 DECYZJI 2010/787/UE, TJ. NA POKRYCIE KOSZTÓW NADZWYCZAJNYCH.....	18
CZĘŚĆ III POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015-2018 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE (PROGRAM POMOCOWY SA. 52832(2019/N))	25
8. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015 – 2018 JEDNOSTKOM I GRUPOM JEDNOSTEK PRODUKCYJNYCH W RAMACH ART. 4 DECYZJI 2010/787/UE, TJ. NA POKRYCIE KOSZTÓW RACJONALIZACJI I RESTRUKTURYZACJI PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO.....	25

CEL PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA

Niniejsze sprawozdanie jest wypełnieniem obowiązku Polski, który został nałożony przez:

1. Decyzję Rady nr 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, s. 24),
2. Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 248 z 24.09.2015) str. 9, (dalej: TFUE)).

Zgodnie z art. 7 ust. 5 i 6 decyzji Rady 2010/787/UE, państwo członkowskie udzielające pomocy informuje Komisję o kwotach i o sposobie wyliczenia pomocy faktycznie wypłaconej w danym roku produkcyjnym węgla najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu danego roku. W przypadku korekt kwot początkowo wypłaconych podczas danego roku produkcyjnego węgla państwo członkowskie informuje Komisję o tym fakcie przed końcem kolejnego roku produkcji węgla. Ponadto kraj udzielający pomocy przekazuje Komisji wszelkie informacje potrzebne jej do sprawdzenia czy przestrzegane są przepisy ww. decyzji Rady.

Komisja Europejska w dniu 8 lutego 2018 r. zaakceptowała program C (2018) 724 final wersja ostateczna Pomoc publiczna SA 46891 (2017/N) – Polska - „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*”, uznając go za zgodny z warunkami określonymi w art. 4 decyzji Rady nr 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla, a tym samym za zgodny z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego na mocy Artykułu 107 TFUE. Przedmiotowy program stanowił aktualizację programu SA.41161 (2015/IN) – Polska – Pomoc publiczna dla polskiego górnictwa węgla kamiennego w latach 2015-2018 zaakceptowany decyzją C (2016) 7510 z dnia 18 listopada 2016 r.

W związku z prowadzonym procesem przekształceń sektora górnictwa węgla kamiennego, oraz dynamiczną sytuacją na krajowym rynku węglowym, od momentu wydania Decyzji zatwierdzającej program pomocowy SA.46891 (2017/N) nastąpiła konieczność modyfikacji obowiązującego programu pomocowego.

Strona Polska w dniu 4 stycznia 2019 roku zwróciła się do Komisji Europejskiej o akceptację zmodyfikowanego programu SA.52832 (2019/N). Zmiany obejmują: rezygnację z przekazania do SRK jednostki produkcyjnej KWK Sośnica oraz przekazanie do SRK nowej jednostki produkcyjnej, tj. oznaczonej części zakładu górniczego KWK Mysłowice-Wesoła pod nazwą KWK Mysłowice-Wesoła I. W związku z powyższym dokonano również aktualizacji budżetu pomocowego. W dniu 15 kwietnia 2019 r. Komisja Europejska podjęła decyzję w sprawie SA.52832 - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023*.

Powyższy program pomocowy stanowi z jednej strony kontynuację udzielenia pomocy dla kopalń, postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. w celu sfinansowania tzw. kosztów odziedziczonych, z drugiej zaś obejmuje nowe instrumenty pomocy w związku z nieodpłatnym zbywaniem do SRK S.A. po 1 stycznia 2007 r. zakładów górniczych, które nie prowadzą już wydobycia.

Podstawę udzielenia pomocy w 2018 r. stanowiła ustawa z dnia 7 września 2007 r. *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* (Dz. U. z 2017 r. poz.1327).

W związku z powyższym, w części I niniejszego sprawozdania przedstawiono informacje nt. sytuacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w 2018 r. pod kątem operacyjnym i ekonomiczno - finansowym, natomiast w części II sprawozdania - ujęto pomoc publiczną na pokrycie kosztów nadzwyczajnych udzieloną w 2018 roku w ramach zgłoszonej aktualizacji do programu „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*” SA 46891 (2017/N), zarejestrowanej pod numerem SA.52832 (2019/N).

Wielkość pomocy państwa ujęta w sprawozdaniu przedstawiona została w walucie krajowej (PLN) jako ekwiwalent dotacji brutto (EDB).

PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W 2018 R.¹⁾

Wydobycie węgla kamiennego² ogółem w 2018 r. wyniosło **63,4 mln ton** i było niższe niż w 2017 r. o 2,1 mln ton.

Sprzedaż węgla kamiennego w 2018 r. wyniosła **62,5 mln ton** i w porównaniu do 2017 r. była niższa o 3,8 mln ton. W okresie tym nastąpił spadek sprzedaży na rynku krajowym o 1,4 mln ton tj. do 58,6 mln ton, natomiast poza granice kraju, w ramach sprzedaży wewnątrzspółnotowej i eksportu, sprzedano łącznie 3,9 mln ton węgla kamiennego, tj. o 37,8% mniej w porównaniu do 2017 r.

Stan zapasów węgla kamiennego ogółem w kopalniach na koniec 2018 r. wyniósł 2,4 mln ton. W porównaniu do stanu na koniec 2017 r. zwiększył się o 0,7 mln ton (tj. o 41 %).

Zatrudnienie w sektorze górnictwa węgla kamiennego na koniec 2018 r. wyniosło 82 843 osoby i uległo zwiększeniu o 126 osób w porównaniu do stanu na koniec 2017 r. (82 717 stan zatrudnienia na koniec 2017 r.).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. zatrudnionych pod ziemią było 64 257 pracowników (tj. wzrost o 536 osób), a na powierzchni 18 586 pracowników (tj. spadek o 410 osób).

Nakłady inwestycyjne w 2018 r.³⁾ wyniosły 2 563,0 mln zł i były o 1 039,9 mln zł wyższe niż w 2017r. Nakłady poniesione na zakup maszyn i urządzeń były o 655,3 mln zł wyższe niż w 2017r. W ramach zakupów maszyn i urządzeń dokonano przede wszystkim zakupów urządzeń transportowych i obudów zmechanizowanych. W 2018r. nakłady poniesione na poprawę jakości węgla kamiennego były wyższe o 16,3 mln zł, natomiast na ochronę środowiska wyższe o 32,1 mln zł. Na realizację zadań w zakresie wyrobisk górniczych w 2018r. poniesiono nakłady wyższe o 129,0 mln zł. Przedsiębiorstwa górnicze realizując zadania inwestycyjne w 2018r. angażowały

¹⁾ Dane dotyczące wydobycia, sprzedaży, stanu zapasów, ceny zbytu, stanu zatrudnienia obejmują: PGG S.A.; KHW S.A. (*do marca 2017 r.*); JSW S.A.; Tauron-Wydobycie S.A.; LW Bogdanka S.A.; Węglokoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o.; PG Silesia Sp. z o.o.; EKO – PLUS Sp. z o. o.

²⁾ Wielkość wydobycia węgla kamiennego w Polsce, podawana w Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce pochodzi z informacji przekazywanych przez użytkowników złóż (kopalnie), zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2016 poz. 1131 j.t.), w formie formularzy sprawozdawczych (Z-1), określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie operatu ewidencyjnego oraz wzorów informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny (Dz. U. 2011 Nr 262 poz. 1568). Zgodnie z w/w ustawą (art. 101 pkt. 8) „Przedsiębiorca sporządza, na podstawie operatu ewidencyjnego, informację o zmianach zasobów złoża kopaliny i corocznie, w terminie do dnia 15 marca, przekazuje ją właściwemu organowi koncesyjnemu oraz państwowej służbie geologicznej.”

Zbieranie danych o wydobyciu m.in. węgla kamiennego posiada też umocowanie w uchwalanym corocznie w postaci rozporządzenia Rady Ministrów - „Programie badań statystycznych statystyki publicznej” (program obejmujący zbieranie danych o wydobyciu kopalin ze złóż za 2015 r. - Dz. U. 2014 poz. 1330). Zgodnie z tym programem dane o wydobyciu kopalin, zbierane przez PIG-PIB, ukazują się w dwóch publikacjach – Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce oraz wydawnictwie GUS pt. Ochrona środowiska.

Dane o wydobyciu węgla kamiennego zbierane są również przez Agencję Rozwoju Przemysłu w Katowicach, także w ramach statystyki publicznej, ale na innych formularzach (o inaczej sprecyzowanych wymaganiach) oraz z inną częstotliwością – miesięczną. Dane te nie są jednak ogólnie dostępne w żadnej publikacji.

Wiadomo nam jednak, że dane zbierane przez ARP różnią się od naszych, co zostało krótko zasygnalizowane i wytłumaczone w publikacji Gospodarowanie zasobami węgla kamiennego w Polsce (M. Nieć, M. Młynarczyk; wydawnictwo PAN Studia, Rozprawy, Monografie nr 187; Kraków 2014): „Wykazywane są wydobyte zasoby węgla, obliczane bez przerostów w pokładzie, natomiast podawana wielkość wydobycia węgla surowego obejmuje też przerosty płonne eksploatowane łącznie z węglem. Wielkość różnic zależy od udziału przerostów i w niektórych pokładach może dochodzić do ponad 10%.”

³⁾ Nakłady inwestycyjne dotyczą: PGG S.A., KHW S.A. (*do marca 2017 r.*); JSW S.A.; LW Bogdanka S.A.; Tauron –Wydobycie S.A.; Węglokoks Kraj Sp. z o.o.

głównie środki własne w wysokości 2 335,7 mln zł oraz leasing finansowy w wysokości 226,3 mln zł.

Cena zbytu węgla ogółem w 2018 r. wyniosła 344,85 zł/t i w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 r. wzrosła o 11 %, przy czym cena zbytu ogółem węgla do celów energetycznych wzrosła o 13,9% i wyniosła 272,51 zł/t, natomiast cena zbytu węgla do koksowania była wyższa o 2,7% (644,89 zł/t).

CZĘŚĆ I. SYTUACJA GÓRNICTWA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE W 2018 r.

1. Wydobycie i sprzedaż węgla kamiennego⁴⁾

W 2018 r. **wydobycie węgla kamiennego** ogółem wyniosło 63 384,0 tys. ton i było niższe niż w 2017 r. o 2 095,9 tys. ton.

Kształtowanie się wielkości wydobycia węgla kamiennego w 2017 r. oraz 2018 r. według rodzajów węgla, przedstawiało się następująco:

	2017 [tys.ton]	2018 [tys.ton]	Różnica [tys.ton]	Dynamika [%]
Wydobycie ogółem	65 479,9	63 384,0	-2 095,9	96,8
Z tego :				
węgiel energetyczny	52 999,3	51 336,6	-1 662,7	96,9
węgiel koksowy	12 480,6	12 047,5	-433,1	96,5

Wydobycie węgla energetycznego w 2018 r. obniżyło się o 3,1 %, natomiast wydobycie węgla koksowego obniżyło się o 3,5%.

Stan zapasów węgla kamiennego ogółem w kopalniach na koniec 2018 r. wyniósł 2 360,2 tys. ton. W porównaniu do stanu na koniec 2017 r. zwiększył się o 680,7 tys. ton.

Sprzedaż ogółem węgla kamiennego w 2018 r. wyniosła 62 530,0 tys. ton i w porównaniu do 2017 r. była niższa o 3 766,9 tys. ton, tj. o 5,7 %. W okresie tym nastąpiło zmniejszenie zarówno sprzedaży na rynek krajowy o 1 401,2 tys. ton (o 2,3%), jak i na wywóz do UE i eksport poza UE o 2 365,8 tys. ton tj. o 37,8%.

Sprzedaż węgla kamiennego na rynek krajowy w 2018 r. wyniosła 58 636,7 tys. ton. W odniesieniu do 2017 r. w sprzedaży krajowej wystąpiły następujące relacje:

- spadek sprzedaży do:
  - energetyki przemysłowej o 19,3 %;
  - koksowni o 0,8 %;
  - pozostałych odbiorców krajowych o 22,8%;
- wzrost sprzedaży do:
  - energetyki zawodowej o 3,6 %.
  - ciepłowni zawodowych i niezawodowych o 14,7 %
  - innych odbiorców przemysłowych o 3,3 %

⁴⁾ Sytuację na krajowym rynku węgla, przedstawiono wg sprawozdania G.09.1 o obrocie węglem kamiennym, w którym uwzględniono dane dotyczące: PGG S.A.; KHW S.A. (do marca 2017 r.); JSW S.A., Tauron-Wydobycie S.A., LW Bogdanka S.A., Węglkoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o., PG Silesia Sp. z o.o., EKO – PLUS Sp. z o. o.

Wywóz do Unii Europejskiej (sprzedaż wewnątrzspółnotowa) i eksport węgla kamiennego poza granice UE był realizowany poprzez pośredników oraz bezpośrednio przez spółki węglowe. Łącznie sprzedaż na wywóz i eksport w 2018 r. wyniosła 3 893,2 tys. ton, i była o 37,8 % niższa niż w 2017 r.

Największym odbiorcą węgla kamiennego wśród krajów Unii Europejskiej były Czechy (2 121,0 tys. ton, tj. 55,5% wywozu do krajów UE), oraz Austria, do której wywieziono 900,3 tys. ton (23,5% węgla ogółem wywiezionego do krajów UE). W wywozie do obu tych krajów dominował węgiel do koksowania: do Czech 1 736,2 tys. ton, a do Austrii 594,3 tys. ton. Wśród krajów spoza UE największym odbiorcą była Ukraina, do której wyeksportowano 64,8 tys. ton węgla (jedynie energetycznego) (91,7% węgla ogółem wyeksportowanego do krajów spoza UE). Pozostałą część eksportu zrealizowano do Bośni i Hercegowiny - 5,9 tys. ton węgla (jedynie koksowego).

Import węgla kamiennego⁵⁾ do Polski w 2018 r. wyniósł 19 680,6 tys. ton. W porównaniu do 2017 r. był wyższy o 6 320,8 tys. ton.

W 2018 r. **sprzedaż ogółem węgla do celów energetycznych** wyniosła 50 382,6 tys. ton (ok. 80,6 % sprzedaży węgla ogółem) i była o 6,9 % niższa niż w 2017 r. Sprzedaż ogółem węgla do celów energetycznych według podstawowych sortymentów, w latach 2017-2018 r. przedstawiała się następująco:

		Sprzedaż [tys.ton]			Dynamika [%]
		2017	2018	Różnica 2018-2017	
Ogółem węgiel do celów energetycznych		54 101,0	50 382,6	-3 718,4	93,1
z tego:	sortymenty grube	4 644,7	4 157,7	-487,0	89,5
	sortymenty średnie i drobne	2 764,4	2 648,5	-115,9	95,8
	miały	45 215,7	42 553,3	-2 662,4	94,1
	sortymenty pozostałe	1 476,2	1 023,1	-453,1	69,3

Spadek sprzedaży węgla do celów energetycznych ogółem spowodowany był spadkiem sprzedaży węgla energetycznego na rynek krajowy o 3 718,4 tys. ton, tj. 6,9 % oraz spadkiem sprzedaży z przeznaczeniem na wywóz i eksport o 2 365,8 tys. ton, tj. 37,8 %. Podobnie jak w 2017 r., największą część sortymentów węgla do celów energetycznych stanowiły miały, tj. ok. 84,5% sprzedaży węgla ogółem. W ujęciu rok do roku, ich sprzedaż spadła o 5,9% (o 2 662,4 tys. ton).

⁵⁾ Informacja o imporcie węgla do Polski opracowano w oparciu o dane Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Sprzedaż węgla ogółem do koksowania w 2018 r. wyniosła 12 147,4 tys. ton i w stosunku do roku 2017 była niższa o 48,5 tys. ton (o 0,4 %).

		Sprzedaż [tys.ton]			Dynamika [%]
		2017	2018	Różnica 2018-2017	
Ogółem węgiel koksowy		12 195,9	12 147,3	-48,6	99,6
z tego:	typ 34	4 684,3	4 246,0	-438,3	90,6
	pozostałe typy	7 511,6	7 901,3	389,7	105,2

Zmniejszenie sprzedaży węgla koksowego ogółem w 2018 r. wynikało z niższej o 1,6% sprzedaży węgla koksowego w kraju.

Cena zbytu węgla ogółem w 2018 r. wyniosła 344,85 zł/t i w porównaniu do analogicznego okresu 2017 r. wzrosła o 11 %, przy czym cena zbytu ogółem węgla do celów energetycznych wzrosła o 13,9 %, natomiast cena zbytu węgla do koksowania wzrosła o 2,7 %.

Ceny węgla do celów energetycznych i do koksowania w 2018 r., w porównaniu do 2017 r., kształtowały się następująco:

		2017 [zł/t]	2018 [zł/t]	Różnica [zł/t]	Dynamika [%]
Cena zbytu węgla ogółem		310,78	344,85	34,07	111,0
Z tego:	węgiel energetyczny	239,26	272,51	33,25	113,9
	węgiel koksowy	628,02	644,89	16,87	102,7

2. Struktura organizacyjno - własnościowa na dzień 31.12.2018 r.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w Polsce funkcjonowało 20 czynnych kopalń węgla kamiennego. Struktura górnictwa węgla kamiennego przedstawia się następująco:

Podmioty produkcyjne:

- **Polska Grupa Górnicza S.A. (PGG S.A.)**, 8 akcjonariuszy, w tym 7 podmiotów z branży energetycznej, obrotu węglem, rynku finansowego oraz Skarb Państwa, grupująca 8 kopalń: ROW (kopalnia 4-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń: Marcel, Chwałowice, Rydułtowy i Jankowice), Ruda (kopalnia 3-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń: Bielszowice, Halemba i Pokój), Piast-Ziemowit (kopalnia 2-ruchowa powstała w wyniku połączenia kopalń Piast i Ziemowit), Bolesław Śmiały, Sośnica; Murcki-Staszic; Mysłowice-Wesoła, Wujek;
- **Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (JSW S.A.)**, spółka giełdowa, w skład której wchodzi 4 kopalnie: Borynia-Zofiówka-Jastrzębie, Budryk, Pniówek, Knurów-Szczygłowice;
- **Tauron – Wydobycie S.A.**, grupujący 3 zakłady górnicze: ZG „Sobieski”, ZG „Janina” i ZG „Brzeszcze” (100% akcji posiada spółka giełdowa Tauron Polska Energia S.A.);
- **Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.** (spółka giełdowa) posiada 1 kopalnię;
- **Siltech Sp. z o.o.** (100% udziałów posiada właściciel prywatny) posiada 1 kopalnię;
- **Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o.** (strategicznym inwestorem jest czeski koncern branży energetyczno-górnictwa EPH) posiada 1 kopalnię;
- **Eko-Plus Sp. z o.o.** (100% udziałów posiada właściciel prywatny) posiada 1 kopalnię;
- **Węglokoks Kraj Sp. z o.o., spółka zależna Węglokoks S.A.**, posiadająca 1 kopalnię dwuruchową Bobrek – Piekary.

Spółka restrukturyzacyjna

- **Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. (SRK S.A.)** - powołana w celu prowadzenia likwidacji kopalń i zagospodarowania majątku zlikwidowanych kopalń – grupująca kopalnie nie prowadzące wydobywania.

Podmioty produkcyjne, obok swojej podstawowej działalności, tj. eksploatacji węgla kamiennego, prowadzą również działalność w zakresie m.in.: wytwarzania energii, robót górniczych czy eksploatacji metanu z kopalń.

3. Zmiany organizacyjne

W 2018 roku kontynuowano rozpoczęte w latach poprzednich zmiany organizacyjne, co miało na celu uproszczenie struktury oraz obniżenie kosztów funkcjonowania sektora. W ramach tych działań kontynuowane były procesy przekazywania jednostek produkcyjnych do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. na zasadach określonych w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. *o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*.

W 2018 roku przekazano następujące jednostki produkcyjne:

- 31 stycznia 2018 r. podpisano akt notarialny przejęcia przez SRK S.A. od PGG S.A. Ruchu Śląsk kopalni Wujek.
- 31 marca 2018 r. podpisano akt notarialny, na podstawie którego majątek kopalni Wieczorek II został przeniesiony do SRK S.A.
- W grudniu 2018 r. do SRK S.A. trafiły wydzielone części kopalń Rydułtowy I i Mysłowice-Wesoła I z PGG S.A. oraz wydzielona zorganizowana część Piekary I z Węglokoks Kraj.

4. Efekty działań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego w 2018 r. ⁶⁾

3.1 Zmiana stanu zatrudnienia

Stan zatrudnienia w sektorze górnictwa węgla kamiennego na koniec 2018 r. wyniósł 82 843 osoby i uległ zwiększeniu o 126 osób w porównaniu do stanu na koniec 2017 r. (82 717 stan zatrudnienia na koniec 2017 r.).

Na 31 grudnia 2018 r. zatrudnionych pod ziemią było 64 257 pracowników (wzrost o 536 osób), a na powierzchni 18 586 pracowników (spadek o 410 osób).

3.3 Restrukturyzacja techniczna⁷⁾

Nakłady inwestycyjne w 2018 r. wyniosły 2 563,0 mln zł i były o 1 039,9 mln zł wyższe niż w 2017 r. Nakłady poniesione na zakup maszyn i urządzeń były o 655,3 mln zł wyższe niż w 2017 r. W ramach zakupów maszyn i urządzeń dokonano przede wszystkim zakupów urządzeń transportowych i obudów zmechanizowanych. W 2018r. nakłady poniesione na poprawę jakości węgla kamiennego były wyższe o 16,3 mln zł, natomiast na ochronę środowiska wyższe

⁶⁾ Dane dotyczą następujących jednostek: PGG S.A.; KHW S.A. (do marca 2017 r.), JSW S.A., SRK S.A., Tauron-Wydobycie S.A., LW Bogdanka S.A., Węglokoks Kraj Sp. z o.o.; ZG SILTECH Sp. z o.o., PG Silesia Sp. z o.o., EKO – PLUS Sp. z o. o.

⁷⁾ Nakłady inwestycyjne dotyczą: PGG S.A., KHW S.A. (do marca 2017 r.), JSW S.A., LW Bogdanka S.A., Tauron –Wydobycie S.A., Węglokoks Kraj Sp. z o.o.

o 32,1 mln zł. Na realizację zadań w zakresie wyrobisk górniczych w 2018 r. poniesiono nakłady wyższe o 129,0 mln zł. Przedsiębiorstwa górnicze realizując zadania inwestycyjne w 2018 r. angażowały głównie środki własne w wysokości 2 335,7 mln zł oraz leasing finansowy w wysokości 226,3 mln zł.

Tablica I.3.3. Nakłady inwestycyjne w 2017 r. i 2018 r.

Lp	Wyszczególnienie	WYKONANIE		dynamika
		2017 r.	2018 r.	2018/2017
		[tys. zł]		[%]
0	1	2	3	4
	Nakłady inwestycyjne ogółem	1 523 138,4	2 562 968,4	168,3
1	Wyrobiska górnicze	605 122,8	734 101,9	121,3
2	Zakłady wzbogacania węgla	51 241,1	67 468,2	131,7
3	Ochrona środowiska	6 414,7	38 542,3	600,8
4	Zakupy maszyn i urządzeń	678 007,4	1 333 323,1	196,7
5	Pozostałe inwestycje	182 352,4	389 532,9	213,6

3.4 Oddziaływanie górnictwa węgla kamiennego na środowisko

W 2018 r. górnictwo odprowadziło do wód powierzchniowych 183 714,5 tys. m³ ścieków, w tym 176 214,0 tys. m³ niewykorzystanych wód dołowych zawierających ładunek 1 446,7 tys. ton soli (w przeliczeniu na jony chlorkowe i siarczanowe). W porównaniu do 2017 r. oznacza to obecnie zwiększenie zrzuconego ładunku soli o blisko 6%.

W kopalniach węgla kamiennego w 2018 r. wytworzono łącznie 28 341,7 tys. ton odpadów wydobywczych, co - wobec 29 031,5 tys. ton odpadów wytworzonych w 2017 r. - stanowiło aktualnie zmniejszenie ilości wytworzonych odpadów o ponad 2%. Blisko 97% wytworzonych odpadów wydobywczych pochodziło z procesów wzbogacania węgla w zakładach przerobczych kopalń.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowo - gazowych do powietrza atmosferycznego przez górnictwo w 2018 r. wyniosła 763,9 tys. ton, z czego 763,0 tys. ton stanowiła emisja gazów, w tym 761,0 tys. ton emisja tzw. gazów cieplarnianych. W porównaniu z 2017 r., wyemitowana obecnie ilość gazów cieplarnianych zmniejszyła się o 6%.

Spółki węglowe zakończyły w 2018 r. prace rekultywacyjne i zagospodarowanie na powierzchni obejmującej 7,3 ha terenów zdegradowanych działalnością przemysłową.

Wielkości rzeczowe, charakteryzujące oddziaływanie na środowisko jednostek produkcyjnych w 2018 r. w porównaniu do analogicznych wielkości obejmujących 2017 r.,

przedstawiono w tablicy I.3.4a. W tablicy I.3.4b przedstawiono wielkość emisji gazów cieplarnianych w analizowanych latach.

Tablica I.3.4a. Wielkości rzeczowe charakteryzujące oddziaływanie jednostek na środowisko w 2017 r. i 2018 r.

Lp	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Rok	
			2017	2018
			[ilość]	
0	1	2	3	4
1	Pobór wody pitnej i przemysłowej z ujęć powierzchniowych i podziemnych	tys. m ³	9 616,4	9 870,6
2	Odprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych - ogółem	tys. m ³	178 304,7	183 714,5
2.1	w tym : wody dołowe	tys. m ³	171 179,9	176 214,0
2.2	ładunek Cl + SO4 w wodach dołowych	ton	1 368 220,8	1 446 670,8
3	Wytwarzanie mas skalnych i odpadów wydobywczych - ogółem (masy skalne, odpady z robót przygotowawczych na dole + odpady z zakładów przeróbki mechanicznej węgla)	tys. ton	29 031,5	28 341,7
4	Składowanie mas skalnych i odpadów wydobywczych na powierzchni	tys. ton	7 048,9	6 826,6
5	Gospodarcze wykorzystanie odpadów wydobywczych i mas skalnych na powierzchni	tys. ton	21 753,5	21 452,8
6	Zagospodarowanie odpadów wydobywczych na dole	tys. ton	173,1	155,9
7	Zagospodarowanie odpadów obcych na dole	tys. ton	1 215,2	909,7
8	Emisja pyłów	ton	940,2	882,9
9	Emisja gazów - ogółem	ton	812 431,5	762 979,3
9.1	w tym : gazy cieplarniane	ton	810 271,8	760 997,6
10	Spalanie paliw w silnikach spalinowych	ton	9 785,5	10 940,0
11	Odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni utwardzonych	tys. m ²	1 570,7	232,7
12	Wykorzystanie gruntów rolnych i leśnych na inne cele	ha	260,4	38,4
13	Powierzchnia terenów zdegradowanych objęta pracami rekultywacyjnymi i zagospodarowaniem	ha	266,5	228,7
13.1	w tym : powierzchnia, na której wyżej wymienione prace zakończono	ha	25,4	7,3

Tablica I.3.4b. Emisja gazów cieplarnianych w 2017 oraz 2018 r.

[ton]

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.
Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. (w 2018r. PGG S.A.)	382 927,1	389 098,7
Katowicki Holding Węglowy S.A.	23 500,3	-
Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	306 142,0	290 782,7
Kopalnie-spółki (łącznie z SRK S.A.)	97 702,4	81 116,2
RAZEM	810 271,8	760 997,6

5. Wyniki produkcyjne w grupach jednostek produkcyjnych.

5.1. Wolumen produkcji w grupach jednostek produkcyjnych ⁸⁾

Wydobycie węgla kamiennego w poszczególnych grupach jednostek produkcyjnych w 2018 r. wyniosło 61 202,7 tys. ton i było niższe niż w 2017 r. o 1 663,8 tys. ton. Różnica w wydobyciu w przeliczeniu na tony węgla ekwiwalentnego wyniosła 1 761,6 tys. tew.

Tablica I.4.1. Wolumen produkcji w latach 2017 – 2018

a) w tonach metrycznych

	produkcja węgla		[tys. ton]	
	2017	2018	różnica 2018-2017	dynamika %
Razem	62 866,5	61 202,7	-1 663,8	97,4
<i>Polska Grupa Górnicza S.A.</i>	28 097,9	29 710,4	1 612,5	105,7
<i>Katowicki H.W. S.A.</i>	1 912,1		-1 912,1	0,0
<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	14 768,4	15 019,0	250,6	101,7
<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	9 050,6	9 006,7	-43,9	99,5
<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	6 449,8	5 012,1	-1 437,7	77,7
<i>Węglokoks Kraj sp. z o.o.</i>	2 587,7	2 454,5	-133,2	94,9

b) w przeliczeniu na tonę ekwiwalentu węgla

	produkcja węgla		[tys. tew]	
	2017	2018	różnica 2018-2017	dynamika %
Razem	51 607,2	49 845,6	-1 761,6	96,6
<i>Polska Grupa Górnicza S.A.</i>	23 002,1	24 133,8	1 131,7	104,9
<i>Katowicki H.W. S.A.</i>	1 654,3		-1 654,3	0,0
<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	13 860,4	13 814,3	-46,1	99,7
<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	6 512,3	6 461,0	-51,3	99,2
<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	4 436,6	3 425,3	-1 011,3	77,2
<i>Węglokoks Kraj sp. z o.o.</i>	2 141,5	2 011,2	-130,3	93,9

⁸⁾ Dane dotyczą następujących jednostek: PGG S.A.; KHW S.A. (do marca 2017 r.); JSW S.A., LW Bogdanka S.A.; Tauron-Wydobycie S.A.; Węglokoks Kraj Sp. z o.o.

5.2. Koszty produkcji bieżącej w grupach jednostek produkcyjnych

W 2018 r. koszty produkcji bieżącej ogółem w zł/tew były wyższe niż w 2017 r. o 18,5% i wyniosły 418,71 zł/tew. Jednostkowe koszty produkcji bieżącej wzrosły we wszystkich grupach jednostek produkcyjnych, przy spadku produkcji (o 3,4 tys. tew) i jednocześnie przy wyższym poziomie nakładów w 2017 r. Największy wzrost odnotowały: Tauron Wydobycie (o 78,8 %, do 725,70 zł/tew), Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (o 22%, do 496,76 zł/tew), Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. (o 20% do 332,42 zł/tew), Polska Grupa Górnicza S.A. (o 18,5% do 418,71 zł/tew), oraz Węglokoks Kraj Sp. z o.o. (o 15,5% do 347,68 zł/tew).

Tablica I.4.2. Koszt produkcji bieżącej w latach 2017 – 2018

	koszty produkcji bieżącej		[zł/tew]	
	2017	2018	różnica 2018-2017	dynamika %
Razem	353,44	418,71	65,27	118,5
<i>Polska Grupa Górnicza S.A.</i>	330,35	359,52	29,17	108,8
<i>Katowicki H.W. S.A.</i>	451,04		-451,04	0,0
<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	407,30	496,76	89,46	122,0
<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	277,10	332,42	55,32	120,0
<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	405,98	725,70	319,72	178,8
<i>Węglokoks Kraj sp. z o.o.</i>	301,03	347,68	46,65	115,5

5.3. Wynik produkcji bieżącej

Jednostkowy wynik na produkcji bieżącej był dodatni i wyniósł 13,09 zł/tew i był jednocześnie niższy o 27,54 zł/tew w porównaniu do wyniku z roku 2017.

Tablica I.4.3. Wynik produkcji bieżącej w latach 2017 – 2018

	wynik produkcji bieżącej		[zł/tew]	
	2017	2018	różnica 2018-2017	dynamika %
Razem	40,63	13,09	-27,54	32,2
<i>Polska Grupa Górnicza S.A.</i>	6,65	21,28	14,63	320,0
<i>Katowicki H.W. S.A.</i>	-145,36		145,36	0,0
<i>Jastrzębska S.W. S.A.</i>	155,23	90,99	-64,24	58,6
<i>Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A.</i>	46,42	5,87	-40,55	12,6
<i>Tauron-Wydobycie S.A.</i>	-83,06	-364,77	-281,71	439,2
<i>Węglokoks Kraj sp. z o.o.</i>	46,01	46,16	0,15	100,3

6. Działania restrukturyzacyjne realizowane przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. w 2018 r.

W 2018 r. Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. realizowała zadania statutowe w zakresie zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

Prowadzenie likwidacji kopalń, których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2007 r., określono jako działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń. Działania te realizowano w SRK S.A.: Oddział w Czeladzi „Centralny Zakład Odwadniania Kopalń” oraz Oddział w Dąbrowie Górniczej „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”.

Wymienione Oddziały realizowały działania w zakresie: likwidacji oraz zabezpieczenia szybów i szybków – wykonano 2 zadania; zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym - wykonano 149 zadań; likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 10 zadań; rekultywacji terenów pogórnich – wykonano 1 zadanie; utrzymania obiektów niezbędnych do realizacji działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni – wykonano 1 zadanie; opracowywania, wymagane odrębnymi przepisami projekty, dokumentacje, opinie, ekspertyzy i analizy związane z realizacją działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalni - wykonano 18 opracowań.

Natomiast kopalnie zbyte do SRK S.A. po dniu 1 stycznia 2007r., w których likwidację rozpoczęto przed dniem 1 stycznia 2019 r., realizowały wyłącznie zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń. Zadania te były wykonywane w 2018 roku przez SRK S.A. w byłych kopalniach: „Kazimierz-Juliusz”, „Centrum”, „Mysłowice”, „Boże Dary”, „Rozbark V”, „Brzeszcze Wschód”, „Anna”, „Jas Mos”, „Pokój I”, „Makoszowy”, „Krupiński”, „Śląsk”, „Wieczorek I”, „Wieczorek II” oraz „Mysłowice – Wesoła I”, „Piekary I” i „Rydułtowy I”.

Zakres rzeczowy wykonywany przez Oddziały SRK S.A. realizujące zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń, przedstawia się następująco:

- zlikwidowano 96 650,0 m, tj. 337 wyrobiska korytarzowe;
- wykonano 9 zadań w zakresie likwidacji oraz zabezpieczenia szybów i szybków;
- w ramach zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym zrealizowano 22 zadania;
- w ramach likwidacji infrastruktury kopalni – wykonano 225 zadań, a 8 zadań zakończy się w 2019 roku;
- zrealizowano 87 zadań dotyczących utrzymania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczną likwidację kopalni, a także bezpieczne funkcjonowanie kopalń sąsiednich;
- wykonano 129 zadań w ramach realizacji prac zabezpieczających oraz przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom wodnym, gazowym oraz pożarowym w związku ze likwidowaną kopalnią;

- wykonano 96 opracowań w ramach zadania opracowywanie wymaganych odrębnymi przepisami projektów, dokumentacji, opinii, ekspertyz i analiz związanych z realizacją zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalni.

W 2018 r. SRK S.A. zrealizowała również 363 zadania w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym: 347 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego będącego w trakcie likwidacji w Oddziałach: KWK „Anna”, KWK „Boże Dary”, KWK „Brzeszcze Wschód”, KWK „Centrum”, KWK „Jas – Mos”, KWK „Kazimierz - Juliusz”, KWK „Krupiński”, KWK „Makoszowy”, KWK „Pokój I”, KWK „Śląsk”, KWK „Wieczorek I” i KWK „Wieczorek II” oraz 16 zadań w ramach naprawiania szkód wywołanych ruchem zlikwidowanego zakładu górniczego, realizowanych przez Oddział „Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji”. Obejmowały one naprawianie szkód w budynkach mieszkalnych, budynkach gospodarczych, budynkach oświatowych, torów kolejowych, a także gruntów leśnych i rolnych oraz utrzymanie przepompowni odwadniających niecki bezodpływowe.

Realizując cel zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, w 2018 r. wypompowano łącznie 88 258 711,14 m³ wody.

Szczegóły dotyczące wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez SRK S.A. na realizację tych zadań, zaprezentowano w części II niniejszego sprawozdania.

CZĘŚĆ II. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W ROKU 2018 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE DLA JEDNOSTEK UJĘTYCH W PROGRAMIE POMOCOWYM SA 52832(2019/N) „RESTRUKTURYZACJA POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH”.

7. Pomoc państwa w 2018 r. dla jednostek i grup jednostek produkcyjnych w ramach art. 4 Decyzji 2010/787/UE, tj. na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

W dniu 8 lutego 2018 r. Komisja Europejska zaakceptowała program pomocowy SA 46891 (2017/N) „*Restrukturyzacja polskich przedsiębiorstw górniczych*” uznając go za zgodny z warunkami określonymi w Decyzji Rady 2010/787/UE, a tym samym zgodny z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego na mocy artykułu 108 TFUE.

Strona Polska w dniu 4 stycznia 2019 roku zwróciła się do Komisji Europejskiej o akceptację zmodyfikowanego programu SA.52832 (2019/N). Zmiany obejmują: rezygnację z przekazania do SRK jednostki produkcyjnej KWK Sośnica oraz przekazanie do SRK nowej jednostki produkcyjnej, tj. oznaczonej części zakładu górniczego KWK Mysłówice-Wesoła, tj. KWK Mysłówice-Wesoła I. W związku z powyższym dokonano również aktualizacji budżetu pomocowego.

Program powyższy stanowi z jednej strony kontynuację udzielenia pomocy dla kopalń postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., z drugiej zaś odnosi się do nowych jednostek przekazywanych do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. po dniu 1 stycznia 2007 r. W tym przypadku obejmuje także nowe instrumenty pomocy, jak urlop górniczy oraz jednorazowa odprawa pieniężna, w związku z nieodpłatnym zbywaniem do SRK S.A. w celu sfinansowania tzw. kosztów odziedziczonych. tych części zakładów górniczych, które nie prowadzą już wydobywania.

W 2018 r. pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego na pokrycie kosztów nadzwyczajnych w ramach art. 4 Decyzji Rady, w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r., udzielana była w formie:

- dotacji;
- zwolnień z obowiązkowych opłat i kar.

Jednostkami udzielającymi pomocy były:

- Minister Energii;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Natomiast, pomoc państwa dla sektora węglowego, w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji po 1 stycznia 2007 r., udzielana była w formie:

- dotacji z budżetu państwa;

- dokapitalizowania;
- zwolnień z wpłat wobec PFRON oraz opłat i kar wobec NFOŚiGW i PGWWP;
- zwolnienia z podatku od czynności cywilnoprawnej (PCC);
- zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).
- zwolnienia z wpłat z zysku
- zwolnienie z obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu

Jednostkami udzielającymi pomocy były:

- Minister Energii;
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
- I Śląski Urząd Skarbowy w Sosnowcu.
- Minister Środowiska
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Podstawy prawne udzielenia pomocy:

1. Decyzja Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla;
2. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1327)
3. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym (Dz.U. 2017.684);
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 kwietnia 2015 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie świadczeń z tytułu urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla (Dz. U. z 2015 r. poz. 512);
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 10 kwietnia 2015 r. w sprawie dotacji budżetowych przeznaczonych na finansowanie jednorazowych odpraw pieniężnych oraz na pokrycie bieżących strat produkcyjnych przedsiębiorstwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 510);
6. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz rent wyrównawczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 931);
7. Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1395);
8. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).

- 1) W przypadku Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. niższe niż zakładano koszty realizacji zadań z tytułu naprawy szkód górniczych wynikały z nierozstrzygnięcia wszystkich postępowań sądowych, których zakończenia SRK SA spodziewała się w 2018 roku, jak również tańszym niż przewidywano wykonaniem zleconych zadań oraz przesunięciem terminu wykonania części zadań na rok 2019.
- 2) Z kolei, w przypadku realizacji zadań wykonywanych w trakcie likwidacji kopalń i działań polikwidacyjnych różnica pomiędzy kwotą zatwierdzoną decyzją SA.52832, a faktycznymi nakładami wynikała między innymi z:
  - odstąpienia od realizacji części zadań w zakresie likwidacji infrastruktury;
  - poniesieniem niższych niż planowano kosztów BHP (mniejsza ilość wykonanych badań przeciw pylicznym);
  - niższych niż planowano nakładów poniesionych na energię i usługi obce w zakresie utrzymania obiektów oraz wykonania prac zabezpieczających;
  - niższych niż planowano kosztów poniesionych na zakup materiałów;
  - poniesieniem niższych niż planowano kosztów ogólnego zarządu w związku z:
    - brakiem rozstrzygnięcia postępowań przetargowych np. archiwizacja dokumentacji
    - korzystniejszym rozstrzygnięciem postępowań przetargowych, w wyniku których wynagrodzenie wykonawcy było niższe niż planowano,
    - niższymi niż planowano kosztami roszczeń pracowniczych,
    - niższymi niż planowano kosztami utrzymania placów i dróg np. odśnieżanie
  - uzyskaniem wyższych niż planowano przychodów z likwidacji;
- 3) W zakresie wykorzystania pomocy na finansowanie urlopów górniczych oraz jednorazowych odpraw pieniężnych w planie na rok 2018 niższa niż planowano uzyskana pomoc jest wynikiem późniejszych niż zakładano odejść pracowników na urlopy górnicze z KWK Śląsk oraz KWK Wieczorek II jak również późniejszego niż planowano nieodpłatnego nabycia przez SRK SA kopalń KWK Piekary I oraz KWK Mysłowice-Wesoła I. Ponadto w 2018 roku nie przekazano do SRK SA pracowników z KWK Rydułtowy, którzy mieli skorzystać z jednorazowych odpraw pieniężnych oraz znacznie mniej pracowników przekazano z KWK Piekary I.
- 4) Niższe od planowanego wykorzystanie kwoty dotacji na finansowanie rent wyrównawczych wynika między innymi z:
  - wstrzymania wypłaty rent wyrównawczych w związku z uzyskaniem prawa do emerytury i brakiem szkody,
  - zgonów rentobiorców,

- obniżenia kwot rent wyrównawczych u rentobiorców w związku z przeliczeniem wysokości szkód,
  - niezakończonych spraw sądowych i w związku z tym nie wypłaceniem rent bieżących i skapitalizowanych, które stosownie do pozwów były planowane do wypłaty.
- 5) W przypadku dotacji z NFOŚiGW rozbieżności kwotowe pomiędzy planem a realizacją wynikają z faktu, iż planowane do złożenia wnioski o dofinansowanie dotyczyły rekultywacji terenów leśnych. Zgodnie z ugodami zawartymi z lasami państwowymi, założone uprawy leśne podlegają 5-letniemu okresowi pielęgnacji. Tym samym wypłaty środków z NFOŚiGW wykaczałyby poza termin wydatkowania środków określonych w Programie Geologia i górnictwo – część 2 „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin do 2023 roku”. Rok wcześniej, NFOŚiGW przystąpił do zmiany ww. programu celem dostosowania zgodności programu z decyzją Komisji Europejskiej C(2018) 724 z dnia 08.02.2018 r.
  - 6) Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne obowiązującymi od 1 stycznia 2018 roku, dane dotyczące pomocy publicznej w zakresie zwolnień z tytułu opłat i kar wobec NFOŚiGW przedstawione w tabelach dotyczą obok opłat z tytułu emisji gazów do powietrza również zwolnień z opłat za usługi wodne na rzecz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
  - 7) W przypadku zwolnień z podatku PCC i CIT rozbieżności kwotowe wynikają z błędnie wykazanych planowanych kwot tej pomocy poprzez zawyżenie planu o kwoty zwolnień od podatku, które przysługiwały SRK SA z tytułu nabycia kopalin w latach poprzednich.
  - 8) W 2018 r. nie skorzystano ze zwolnienia z obowiązku uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu. Pomoc ta została zaplanowana dla KWK Śląsk, KWK Krupiński, KWK Mysłowice Wesoła I oraz KWK Rydułtowy. KWK Śląsk oraz KWK Krupiński, w zostały nieodpłatnie przekazane do SRK S.A. wraz z koncesjami na wydobywanie węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej (koncesje te nie zostały wygaszone), co spowodowało, że te kopalnie nie otrzymały pomocy z tego tytułu. W KWK Mysłowice Wesoła I oraz KWK Rydułtowy, z przyczyn technicznych nie rozpoczęto eksploatacji metanu.

Poniżej przedstawiono zestawienia tabelaryczne planowanej i faktycznie udzielonej pomocy w 2018 r., w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed 1 stycznia 2007 r. oraz jednostek zbytych do SRK S.A. po 1 stycznia 2007 r. wraz z podziałem na kategorie pomocy. Pomoc została przedstawiona w ekwiwalencie pomocy brutto.

Tablica II.1 Pomoc państwa w 2018 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 01.01.2007 r.– zestawienie zbiorcze

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2018	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		263 767,00	238 454,30
1.	Koszty w ynikające z przepisów administracyjnych, praw nych bądź podatkow ych	61 279,50	55 658,37
1.1	Zadania w ykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, których likwidacje rozpoczęto przed 01.01.2007 r.	27 641,90	24 038,57
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	27 641,90	24 038,57
1.2	Renty w yrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidow anych	22 023,50	20 145,80
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	22 023,50	20 145,80
1.3	w tym Dotacja NFOŚiGW	0,00	0,00
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	0,00	0,00
1.4	Inne-zw olnienia z tytułu w płat w obec PFRON	1 550,10	1 428,98
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 550,10	1 428,98
1.5	Zw olnienia z tytułu opłat i kar w obec NFOŚiGW*	10 064,00	10 045,02
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	10 064,00	10 045,02
2	Dodatkow e prace zabezpieczające pod ziemią, w ynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych	193 107,40	180 455,85
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	193 107,40	180 455,85
3	Szkody górnicze, przy założeniu, że zostały spow odowane przez jednostki produkcyjne w ęgla, które zostały zamknięte lub są zamykane	9 380,10	2 340,08
a	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	9 380,10	2 340,08
4	RAZEM	263 767,00	238 454,30

* Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne obowiązującymi od 1 stycznia 2018 roku, zwolnienia z tytułu opłaty za usługi wodne dokonuje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a nie jak dotychczas NFOŚiGW.

Tablica II.2 Pomoc państwa w 2018 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 01.01.2007 r. zestawienie zbiorcze

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2018	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		1 344 641,80	1 016 453,28
1.	Koszty jednorazowych odpraw pieniężnych	61 182,70	45 521,69
2.	Koszty urlopów górniczych oraz urlopów dla pracowników zakładów mechanicznej przeróbki węgla.	295 241,10	279 178,69
3.	Koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych bądź podatkowych	927 080,80	662 507,49
3.1	Zadania dotyczące likwidacji kopalń oraz działań wykonywanych po zakończeniu całkowitej likwidacji kopalń realizowanych w przedsiębiorstwach górniczych	751 623,20	565 502,80
3.2	Renty w yrównawcze przysługujące od kopalń całkowicie likwidowanych	17 776,30	14 871,63
3.3	Dotacja z NFOŚiGW	11 880,70	778,02
3.4	Inne zwolnienia z tytułu w płat w obec PFRON	2 226,90	2 021,50
3.5	Zwolnienia z tytułu opłat i kar w obec NFOŚiGW*	5 325,80	5 118,02
3.6	Zwolnienia z podatku PCC	13 068,50	7 068,14
3.7	Zwolnienia z podatku CIT	124 179,40	67 147,38
3.8	Zwolnienie z w płat z zysku	1 000,00	0,00
4.	Dodatkowe prace zabezpieczające pod ziemią, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych	0,00	0,00
5.	Szkody górnicze, przy założeniu, że zostały spowodowane przez jednostki produkcyjne węgla, które zostały zamknięte lub są zamykane	58 497,20	29 245,41
6.	Zwolnienie z obowiązkowego uzyskiwania koncesji na wydobywanie metanu	2 640,00	0,00

* Zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne obowiązującymi od 1 stycznia 2018 roku, zwolnienia z tytułu opłaty za usługi wodne dokonuje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a nie jak dotychczas NFOŚiGW.

Tablica II.3. Wysokość ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujący emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS w 2018 r.

(nie uwzględniono kosztów obsługi wypłaty – wynagrodzenia ZUS)

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2018	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		163 698,00	147 155,47
1	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	163 698,00	147 155,47

Tablica II.4. OGÓŁEM POMOC PAŃSTWA w 2018 r. dla jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 01.01.2007 r. oraz dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 01.01.2017 r.

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2018	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU		1 772 106,80	1 402 063,05
1.	Jednostki postawione w stan likwidacji przed 01.01.2007 r.	263 767,00	238 454,30
2.	Jednostki postawione w stan likwidacji po 01.01.2007 r.	1 344 641,80	1 016 453,28
3.	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	163 698,00	147 155,47

W 2018 r. wielkość udzielonej pomocy publicznej w odniesieniu do jednostek postawionych w stan likwidacji przed dniem 1 stycznia 2007 r. oraz dla jednostek postawionych w stan likwidacji po dniu 1 stycznia 2007 r. wyniosła łącznie **1 402 063,05** tys. zł i ukształtowała się na poziomie **79,1 %** pomocy zaplanowanej.

CZĘŚĆ III POMOC PAŃSTWA UDZIELONA W LATACH 2015-2018 W RAMACH ARTYKUŁU 4 DECYZJI 2010/787/UE (PROGRAM POMOCOWY SA. 52832(2019/N))

8. Pomoc państwa udzielona w latach 2015 – 2018 jednostkom i grupom jednostek produkcyjnych w ramach art. 4 Decyzji 2010/787/UE, tj. na pokrycie kosztów racjonalizacji i restrukturyzacji przemysłu węglowego

Ogółem w latach 2015 – 2018 wielkość udzielonej pomocy publicznej dla górnictwa węgla kamiennego wyniosła **4 241 138,64** tys. zł i wyniosła o **91,2%** pomocy zaplanowanej.

[w tys. zł. EDB]

Lp.	Wyszczególnienie	Pomoc publiczna	
		2015 - 2018	
		Plan	Realizacja
0	1	2	3
1.	Pomoc na pokrycie strat nadzwyczajnych - art. 4 decyzji 2010/787/EU *	4 651 486,90	4 241 138,64
2.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.**	4 069 151,20	3 806 714,97
3.	Ekwiwalenty pieniężne z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługujące emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS	582 335,70	434 423,67

* Łączna kwota pomocy publicznej za lata 2015 – 2018 uwzględnia korektę wynikającą z podwójnego naliczenia niektórych kwot pomocy w 2017 r.

** Z uwzględnieniem dokapitalizowania SRK S.A.